

Casusreglorna. Öfverhufvud är vår öfvertygelse, att läran om satsens samband bör föregå den egentliga Syntaxis rectionis. Det för ändamålet nödiga af Casusreglorna inhemtas sjelfgifvet under de praktiska öfningarne till Etymologin. Det specielare af desamma må gerna anstå, tills någon öfning i satsers hänförande till hvarandra är vunnen.

J. V. S.

10 47 SVENSKA PLANCHVERK.¹

Litteraturblad n:o 1, januari 1849

1. EUROPEISKA NATIONERNA, DERAS SEDER, BRUK OCH KLÄDEDRÄGTER. TEXTEN BEARBETAD AF L. WESTERDAHL, PHIL. MAGR.; PLANCHERNA LITOGRAFIERADE AF C. A. DAHLSTRÖM. ST:HOLM 1848.

2. NORDAMERIKAS INDIANER, SKILDRADE AF C. CATLIN. ÖFVERSÄTTNING. ST:HOLM 1846-48.

Hvad Förläggaren i anmälan till N:o 1 anförer, att Svenska litteraturen saknar något utförligare geografiskt arbete, har väl sin rigtighet. Men å andra sidan kan icke heller påstås, att närvarande arbete fyller denna lucka ens för Europas geografi. Såsom titeln ger vid handen, innehåller detsamma också en etnografisk skildring af vår verldsdel, hvartill för hvarje land fogas blott det allmännaste ur den egentliga fysiska och politiska geografin. Önskligt hade till och med varit, att det egentliga ämnet blifvit något fullständigare utfördt, emedan äfven det hithörande nu har alltför mycket af framställningen i ett kompendium.

Titeln ger tillkänna ett sjelfständigt utfördt arbete, medan sagde anmälan kallar detsamma en »öfverflyttning» till Svenskan af ett bland de bästa utländska. Om titel eller förlagsanmälan kommer rätta förfällandet närmare, kunne vi icke afgöra. Troligt är, att Berghaus berömda arbeten ligga till grund för boken.

Hvad boken i hittills utkomna häften innehållit, gör den likväl förtjent af läsarens uppmärksamhet. Ländernas fysiska beskaffenhet, klimat, produkter och befolkning äro vida bättre och utförligare beskrifna, än i någon annan Svensk geografi. Upplagan är till papper och tryck väl betänkt, och plancherne äro högst lysande, några äfven mycket väl tecknade och litografierade. Boken lämpar sig således serdeles väl för familjbiblioteker, till nöjsam läsning på samma gång som nyttig. Den kommer att innehålla 30 ark text och lika många plancher, så att köparen kan erhålla en kostymmodell från alla de förnämsta länder i Europa. Den dyrhet, kolorerade plancher vanligen medföra, gör, att man kan anse bokens pris för temligen modererat.

I N:o 2 framställes för läsarens blickar både genom ord och i bild teckningen af en folkstam, hvilken efter all sannolikhet snart skall lemna denna jord, för att qvarleva endast som en saga från forntiden. Hvem känner icke dessa Indianer till namn och lynne ur Coopers förträffliga romaner? I »sista Mohikanen» vid »Susquehannas källor» har läsaren troligen lärt sig att med en känsla af lifligt deltagande betrakta dessa vildar, hos hvilka en så ovanlig sedlig lyftning röjer sig. Det är också verkligen häruti dessa vildar utmärka sig framför alla andra kända, i råhetens tillstånd lefvande människoflockar. Äfven Hr. Catlin, som en följd af år egnat sig åt undersökningar af deras seder och

¹ Tillgängliga i Bokhandeln i Kuopio, N:o 1 till 22 kop. Silf. häftet, N:o 2 fullständigt till 7 Rub. 46 kop. Silfver.

lefnadssätt, derunder han sjelf lefvat bland flera olika Indianstammar, visar sig fullkomligt intagen af deras sätt att tänka och handla. Och likväl framträder hos honom icke blott dagsidan af deras tillvaro, utan han berättar med fullkomlig upprigtighet allt, hvad han om dem erfarit. Deras stora vidskeplighet, deras kvinnors samhällställning utgöra de förnämsta fläckarne i deras lefverne. Men äfven förhållandet till qvinnan mildras hos dem af en ädel anstrykning, likasom deras vilda stridslust oftast förädlas af en viss ridderlighet. Boken är ganska innehållsrik och erbjuder den nöjsamaste läsning, hvilken lärer läsaren att jemte Indianerna känna den obekanta »Vestern» af Nord-Amerikanska kontinenten. Det är nemligen dit, inom en landsträcka närmast öster om Alleghany bergen, Indianerna numera blifvit undanträngda.

10

Den Tyska öfversättaren har tillagt ett antal noter efter den bekanta resanden och naturforskaren, Prinsen af Neuwied, och dessa äro äfven i den Svenska öfversättningen upptagna. Troligen är också denna i sjelfva verket gjord från Tyskan – i ett ofta vårdslöst och osäkert språk. Plancherna visa gröfre tryck och mindre lysande färgläggning än de till näst förut nämnda arbete, men äro dock öfverhufvud väl teknade. Bland resebeskrifningar intager således boken en ganska utmärkt plats, hvarom äfven det synes vittna, att öfversättningen säges gjord från femte originalupplagan.

20

Till prof anföra vi ett utdrag ur bokens sista kapitel, i hvilket Förf. sammanställt resultaterna af sina forskningar angående Indianerna.

48 OM ASSURANCE-FÖRENINGEN I FINLAND.

Finlands Allmänna Tidning n:o 12 och 13, 16. och 17. I 1849

Då en ny, icke förut i landet känd och använd inrättning af så stor vigt för landets rederier, som ifrågavarande förening, nu är på god väg att införas, hvilken obestridligen måste blifva till allmän och enskild nytta, ifall tillämpningen deraf sker i enlighet med hvad vårt lands olika förhållanden emot andra länders, hvarest dylika föreningar finnas, fordra, torde ett brådstörtadt och ensidigt bestämmande af grunderne lätt kunna äfventyra dess framtida bestånd och flere deltagares ruin, i fall de genast antagas, hvaremot en allmännare discussion emellan män af yrket om de viktigaste puncterne i ett förslag till förening säkrast bör leda till för vårt land bäst tillämplige grunder. Vi föreslå alltså ett utbyte af åsigt i ämnet på den väg, vi valt.

30

40

En förening för ömsesidig försäkring af fartyg så vidsträckt som den, hvarom fråga i Åbo sednast blifvit väckt, existerar icke, så vidt vi känna, i något annat land. De föreningar, hvilka nu florera och bära god frukt i Drammen och Moss, Götheborg, Gefle, i flere Holländska städer m. m., utgöras hvarje endast af en stad eller ock af närmast liggande städer; och då vi icke äga någon annan erfarenhet om dylika inrättningar än den desse föreningar lemna, men hvilken för den här tillämnade föreningens väsendtliga olikhets skull icke i allt kan gagna oss, kunna deras bolagsreglor väl tjena oss till ledning, men icke i alla hufvudsakliga bestämmelser hos oss tillämpas.

50

Af dessa regler erfares ibland annat, att en kontroll för det helas bestånd och till ömsesidig säkerhet bör handhafvas af föreningens styrelse öfver i föreningen upptagne fartyg, deras utrustning, äfvensom deröfver, att ett dugligt skeppsbefäl användes.

Denna kontroll verkställes lätt då föreningen utgöres af en stad eller